

Zeitschrift: Schwyzerlüt : Zyschrif für üsi schwyzerische Mundarte

Band: 7 (1944-1945)

Heft: 1-3 [i.e. 4-5]

Artikel: I ds Wältsche

Autor: Balmer, Emil

DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-180577>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 06.08.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

I ds Wältsche.

„Wo isch eues Martha?“ — „Es isch im Wältsche.“ — „Was heit-er mit em Köbi im Sinn? — „O, er mueß ömel afange es Jahr i ds Wältsche.“ — „Wenn wott de ds Lina ds Näje lehre?“ — „E, we's us em Wältsche heichunnt!“ — So tönt's doch all Tsg a dys Ohr, oder isch 's nid wahr? — I ds Wältsche! I ds Wältsche! — Isch es öppis so schuderhaft Wichtigs, daß men überall dervo ghört? Hanget Heil u Säge vom Möntschi vom „Wältsche“ ab? Warum so ne Metti ha mit däm Wort?

Wohl, es isch öppis Wichtigs. I ds Wältsche gah ghört bi üs im Bärnerlann zum normale Läbesgang vo mene jede Chinn. Es isch e große Marchstei, wo denn gsetzt wird, we der jung Bursch u ds jung Meitschi vom heitergrüene, bluemige Mätteli vo ihrer Jugedzyt überegeit i ds große wyte Fäld, wo Läbe heišt — wo d'Sonne druuf abe brönnt u wo die bruune Fure vom frisch z'achergfahrnige Bode sech i d'Wyti zieh, sodaß me schier nid bis a ds Aend ·ma gseh!

„Es Jahr i ds Wältsche“, so het's o bi üs deheim öppe tönt, wo-n-i du afe z'Underwysig bi. U wil i ke Vatter meh ha gha, wo für mi het gluegt u gsorget, so het ds Müeti eleini der Plan gmacht für mi. Heißt das, mit der Frou Statthalter het es öppe no drüber gredt, we si a mene wüeschte Sunntignachmittag im Winter zäme i der warme Stube tampet hei. I ha sälber nid vil derzue gseit u ha bim Fänschter vor öppis gchriblet. „Du geisch mer afe es Jahr i d'Handelsschuel uf Neueburg“, het d'Mueter gseit, „nachär machisch de ds Poschtexame.“

Mitts im Fiebere u Schaffe u Freudha uf di Zyt hi, bin i chrank worde. Der Dokter het gseit, es sygi Gsichtsrose . . . Es het mer du wider besseret, aber es paar Wuche lang ha mi no nid dörfe wäsche, so zart u delikat isch di neui Hut gsi, wo under de Blätze u Fläre u Blatere nachegwachse isch. —

A d'Konfirmation han i ömel grad so häbchläb chönne, un uf ds Mal isch der Abe da gsi, wo ds Müeti het gseit: „So, morn ga mer zsäme i ds Wältsche!“

Jetz het's gheiße Abschid näh vo allem vo deheim, vo de Gschwüschterte, vom Tanti, vo Hurnis, vom Garte, vom Wald, vo so mängem Eggeli u Plätzli u Stubeli, wo bis jetz my Wält usgmacht hei!

D'Mueter het scho lang vorhär alls grüschtet gha. — Was sorget doch eso nes Müeti nid alls für sys Chinn! Wie mängs rangschiert es für di, ohni daß de's merksch, — wie mängs Löchli macht es zur rächte Zyt ume u sorget dermit vor, daß es nid es großes Loch gitt, wie mängs Chnöpfli wird agnäit, wie

mängs wird umegmacht, was du i der Schwalderigi inne verrisse hesch! — Wie vil meh no mueß es Müeti studiere u luege, we eis vo de Chinn i ds Wältsche geit! We ne Suhn oder e Tochter hüratet, so bruucht's vära e Trossel — we eis i ds Wältsche geit, so wird fasch eso öppis wie ne Grundstei gleit zu däm Trossel — es Trösseli bruucht es, ja wolle! U das git z'danke! — Es müeße Bchleidige sy, Hemqli, Strümpf, Schueh u vor allem o Underzüüg. Wär's e chlei cha mache, luegt, daß ds Chinn guet verseh wird mit Underzüüg — u da cha Sämi lang säge, er heig settig Sache gnue für mängs Jahr un er bruuch nid d'Hälfti dervo, es treit nüt ab, wen er i ds Wältsche geit, so mueß neus Underzüüg zuche. Ussevür brucht es Chinn nid äxtra z'glänze, aber innevür, da soll es zu allne Zyte sufer derhärcho — de blybt es o sufer u gsunn a Lyb u Seel — so säge sech d'Eltere. —

Stück für Stück, schön sufer u frisch glettet, het mys Müeti i ds Trögli tischet. — Richtig, das Trögli! — J gseh's doch no ganz guet vor mer, das heiterblaue tannige Chrutzli, wie's mit mer i ds Wältsche isch cho! — Meischtes schlafe die Trögli i mene Egge vom Eschterig oder i nere Chammere vom Huus. Aber im Hustage — hesch di no nie g'achtet, wie sie sech da vürelah, hie u dert uftouche, bruun u blau u grau agstriche, es tolls Seili drum bunne, en Adräßcharte drann oder mit Sigellack eini agchleibbet? — Ueberall gseht me se zu där Zyt im Lann ume, uf Charrli, Bärnerwägeli oder hinder uf Leiterwäge — so fahre sie a nere Bahnstation zue.

U was isch nid alls drinne, i däm eifache Trögli! Wie vil Liebi u Güeti u Chummer u Angscht luege da zwüsche däne Alegige u Bygene vo Strümpf u Naselümpe use! A was het ds Müeti alls dänkt, wo's das Züüg für ds Chinn grüschtet het? Was für Wünsch u Gedanke hein ihm ds Gmüet ufgwühlt u ds Härt gmacht z chlopfe derby — We's ihm nume o gfällt im Wältsche, — wen er's nume guet preicht u zu rächte Lüte chunnt, — wen er nume brav blybt un i nid mueß Verdruß ha wägen ihm, — u bi däm Nachesinne het ds Weh, daß es ds Chinn mueß em Läbe überlah, ds Müeti übernoh. Es drückt sys Gsicht, wo d'Jahr u der Chummer ihri Zeiche druffe gschrive hei, i die schöni früschi Wösch vom Chinn u briegget u briegget, gar schützlig . . .

Ds Chinn gseht das nid. Es gspürt ds Heiweh no nid zgrächtem u weiß no nid, was es alls verlüürt mit em Furtgah vo deheim . . .

Us: Bueberose (1925).